

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 5.

Lýsingarprísur fyri petittreglur: 30 øyr. á forsiðuni,
20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við stórrí lýsingum fæst
áviðlátur í prísinum.

Tírsdag hin 2. februar 1932.

Kostur kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bílagt á posthúsinum, brevsvánnarstøðum
og skrivstovuni. Telf. 143.

6. árg.

Eykating.

Løgtingið kemur saman
3. februar.

Viðgerðarmál: Vinnulivið og
peningaviðurskiptini.

Tað var altíð væntandi, táíð
tingmenn fóru heim seinasta
heyst aftaná eina heldur drúgva
tingsetu, at enn var ikki alt
komið undan kavi, ið darva
vildi livulíkindini her á landi.
Eingin kundi um tað mundi
hava tann avgjorda ætlan um,
hvussu langt niður kreppingin
vildi knógva vinnulivið og ar-
beidslíkindini.

Millumtinganevadin, ið væl
særliga skuldi arbeiða fyri at
greiða tey peningaligu viður-
skiftini, soleiðis at skipini kundu
fáast út til várs, er ikki komin
langa leið við arbeiði sínum,
men har slappst ikki longur, tí
tað kom stógður í.

Aftaná fyrst at hava fingið at
vita, at einki milliónlán kundi
fáast hjá statinum, og at staturin
vildi garantera fyri útreiðslulán
upp til 300.000 kr., so var roynt
at fáa hin væntandi peningin
við lögtingsins ábyrgd.

Nú vildi reiðiliga ikki bera
til, tí peningastóðan, ið lænast
skuldi frá, helt ikki lögtingsins
ábyrgd vera nóg góða fyri slíkt
lán. Hóast lánið var sett niður
við 300.000 kr., soleiðis at tað
komu 400.000 at hvíla á lög-
tingsins ábyrgd, so gekk tað
ikkí kortini.

Seinasta áheitan til ríkisstýrið
gav heldur ikki tað úrslit, ið
kravdist, og nú var einki eftir
at gera, enn krevja tingið saman.

Antíð hevur nú steynt tingið
inn til í morgin kl. 10. f. p.

Umframit spurningin um at
rokja okkara sjóvinnu og fáa
greiða úr tí peningaligu síðuni,
so eru eisini onnur mál, ið
tingið samfílað má taka støðu
til, m. a. húsnæði lögtingsins,
ella sum tað eisini nevnt:
»Amtskommunnens daglige Drift«.
Her veit heldur ikki væl við,
og hetta er ei heldur nakað
lítið týðandi mál, tí hetta eru
sjálvar Føroyar, figgjarliga.

Hann er harður, ið á koyrir,
so mikið er vist. Hevði nú bert
tingið verið heppið í samkomu
síni, heppið fyri Føroya land
og Føroya fólk.

Sjómaður.

Fra Rigsdagen.

Landstinget behandler Fiskeriministerens Lovforslag
om Kreditinstitut for Fiskerierhvervet.

Velvillie fra alle Sider over Forslaget.

(Fra vor Korrespondent).

København i Januar.

Landstinget foretog forleden 1.
Behandling af »Kreditinstitut for
Fiskere«.

Fiskeriministeren (Stauning)
redegjorde for Lovforslaget, som
var bleven vedtaget enstemmig
af Folketinget, og som havde
faaet Dansk Fiskeriforenings
Tilslutning.

M. C. Jensen (V.) pegede paa
visse Betænkeligheder, der in-
denfor enkelte Fiskerikredse til
at begynde med havde gjort sig
gældende overfor Lovforslaget.
Den foreslaaede Laaneudsted-
else skulde efter Forslaget hvile
paa Obligationsudstedelse, og de
Beløb, Fiskerne kunde faa i
Laan, var derfor afhængig af
Obligationskurserne.

Fiskerne havde imidlertid
givet Forslaget Tilslutning, og
Taleren anbefalede dette til vel-
villig Udvalgsforhandling.

Fiskerierhvervets stærke
Udvikling.

Socialdemokratiets Ordforer,
Josiassen, holdt en kraftig An-
befalelsestale for Forslaget. Det
maatte hilses med Glæde, at
Fiskerierhvervet nu var naaet
saa vidt frem, at der kunde op-
rettes et selvstændigt Kreditin-
stitut for Erhvervet. Kastede
man Blikket tilbage paa Aarene
siden omkring 1910, var For-
holdet undergaaet en meget stor
Udvikling.

I 1910 var Værdien af danske
Fiskeres Fangst 13,8 Mill. Kr.,
men i 1928 repræsenterede den
samlede Fangst en Værdi af 37
Mill. Kr. Eksporten af Fisk var
vokset fra i 1910 at andrage en
Værdi paa 6 Mill. Kr. til i 1928
at være oppe paa 29 Mill. Kr.
Ser man paa Totaludbyttet, saa
var dette i 1929 90 Mill. kg til
en Værdi af 38 Mill. Kr., og
Eksporten indbragte ca. 29 Mill.
Kr. For 1930 var Udbyttet 92
Mill. kg til en Værdi af 40,6 Mill.
Kr., og der udførtes Fisk for
30,4 Mill. Kr.

Antallet af Erhvervets Ud-
øvere var ikke steget i Forhold
til Erhvervets Udvikling, men
det skyldtes selvfølgelig ogsaa
den indenfor Fiskeriet stærkt
fremtrængende Mekanisering. I
1930 var Fiskernes Antal 18.819.

Den smukke Fremgang for
Erhvervet skyldtes naturligvis
forst og fremmest Fiskernes
egen Indsats gennem Flid og
Dygtighed. Men Fiskeriet havde
ogsaa været Genstand for Sta-
tens Bevaagenhed, og naar man
nu ved Statens Medvirken stod
overfor Gennemførsel af en ny
og fastere Laanform, saa vilde
denne sikkert ogsaa blive til stor
Gavn for Erhvervet.

Taleren bragte Finansministe-
ren en Tak for dette Lovforslag,
der utvivlsomt vilde komme til
at tjene Fiskernes og Landets
Interesser paa bedste Maade.

Pessimistiske Betragtninger.

Lange (K.) anstillede en
Række vidtløftige Betragtninger
over hele Obligationsmarkedet
og udtalte Frygt for, at Loven
vilde blive en stor Skuffelse.
Han vilde dog ikke gaa imod
Lovforslaget.

G. Fog-Petersen (R.) imo-
degik stærkt Langes dystre Tale,
der havde taget Sigte paa, at de
nuværende store Vanskeligheder
vilde vare ved langt ind i Frem-
tiden. Men paa den Maade
kunde man ikke betragte et
Forslag som det foreliggende.
Fiskeriministeren havde gjort
ret i at fremsætte sit Lovforslag,
der byder Fiskerne de ønskelige
faste Laaneformer. Han takkede
ligesom Josiassen for Forslaget.

Ministeren replicerer.

Ministeren erindrede om,
at Forslaget første Gang blev
fremsat for halvandet Aar siden.
Det var nok muligt, dersom
Forslaget nu var ganske nyt og
for første Gang skulde præsen-
teres i Rigsdagen, at det saa
ikke vilde komme frem netop
i dette Øjeblik. Men man kunde
da ikke pludselig opgive det hele
af Hensyn til de øjeblikkelige
Vanskeligheder, og en Pessi-
misme som den, Lange havde
lagt for Dagen, gavne ingen-
lunde Sagen. Hvis der vilde
melde sig Vanskeligheder under
den nye foreslaaede Laaneform,
saa vilde Vanskelighederne for
at yde Laan efter den gamle
Form sikkert ingenlunde være
ringere. Staten er saaledes stil-
let, at den ikke kan baandlægge
Kapitaler til lav Rente og selv
laane Penge til høj Rente.

Den Statsgaranti, der gives
gennem Lovforslaget, er dog af
en saadan Betydning for Obliga-
tionerne, at disse maa kunne
hævede sig.

Afsluttende Bemærkninger.

Under et Par paafølgende Re-
plikskifter bemærkede M. C.
Jensen, at han personlig egent-
lig intet havde imod, at Sagen
blev udsat et Aars Tid.

Josiassen replicerede hertil
og bemærkede, at denne Udtal-
else fra M. C. Jensens Side
forekom ham yderst mærkvær-
dig, ikke mindst under Hensyn
til, at Fiskeriforeningen enstem-
migt har stillet sig bag ved
Lovforslaget.

Lovforslaget gik til 2. Be-
handling og Udvalg.

„Tingakrossur“

og

Nøden blandt Fiskerne.

Da »Tingakrossur« — efter at
have citeret »Politiken« Udtal-
elser foran Lagtingsvalget, hvor
Bladet har haft en Samtale med
Folketingsmand Hans Nielsen —
forsøger ikke alene at be-
stride Rigtigheden af Folketings-
mandens Udtalelser om de øko-
nomiske Forhold paa Færøerne,
men paastaar ugenert, at det
kun er Sladder, maa det være
mig tilladt at belyse de Forhold,
Hans Nielsen omtaler, noget
mere.

Med en af Rutebaadene d. 14.
Januar kom 4 Fiskere (Familie-
forsørgere) til Thorshavn for at
forsøge at rejse nogen Skillinger
for at redde deres Familier. Til
Fiskeri havde Vejret jo været
ugunstigt i længere Tid, og med
det kommunale Vejarbejde i
vedkommende Bygd var det
slut, samtidig som Købmanden
pludselig nægtede at give Kredit,
selv paa det allernedvendigste
til Familiens Underhold. Nævnte
Fiskere vilde nu forsøge i
Thorshavn at laane 100 Kr. pr.
Mand, at tilbagebetale i Løbet
af Foraarsmaanederne.

Saa vidt Fiskerne kunde
skonne, efter det Ord Føroya
Banki havde, var de dog lidt i
Tvivl om, hvorvidt Banken
vilde laane Penge (50—100 Kr.)
i et saadant Tilfælde, og derfor
havde de først en Konference
med Amtmanden angaaende
Rejsens Formaal. Amtmanden
kunde ikke udtale sig om Ban-
kens mulige Stilling i dette Til-
fælde, og Udveje syntes han
heller ikke at kende udover en
i vor Tid for ærøekære Menne-
sker ufarbar Vej. Saa vidt Amt-
manden.

Dagen efter stillede en Depu-
tation for ommeldte Fiskere i
»Føroya Banki« og forelagde
deres Sag saa godt de kunde,
samtidig som de anmodede om
et saare beskedent Pengelaan
(50—100 Kr. pr. Mand). Efter
en Del Overvejelser svarede
Banken afvisende paa Fiskernes
Henvendelse, hvorefter de dybt
nedslaaede forlode et af de so-
lideste Pengeinstitutter i Konge-
riget Danmark med Bilande.

De paagældende Fiskere søgte
saa Assistance hos en thors-
havnsk Borger, der som et For-
søg rettede en telegrafisk Hen-
vendelse til Folketingsmand
Hans Nielsen, der altid har vist
en sjælden Beredvillighed, naar
færøske Fiskere har henvendt
sig til ham i vanskelige Situ-
ationer.

Ganske naturligt kunde en

Skeiv tíðindi.

Eftir hvat ið mær er sagt frá,
skal sendimaður M. Mørks,
fiskahandil, hr. Jeppesen, á fundi
í Havnararbeiðsmannafelag hava
hildið fram, at eg hevði garan-
tera honum 20.000 kr úr Føroya
Fiskimannafelag allareíða til
várs. Í hvussu er hava teir, ið
á fundi hava verið, úppfatað
tað soleiðis.

Hartil er at siga: 1) eg havi
onga sum helst fullmakt til at
geva eitt slíkt garanti og vildi
heldur ikki pákiðið mær tað, 2)
eg havi yvir fyri hr. Jep-
persen framhildið, at um hann
afturat tí peningi, honum stó í
væntum vendi sær til menn
persónliga, so vildi hann óivað
kunna fáa 20.000 kr alt í alt.

Antin hr. Jeppesen hevur
misfata meg, ella hann útleggur
orð míni á annað hátt fyri at
náa eitt vist mál, er mær ókun-
nugt. Í hvussu so er tanir slíkt
ikkí til at nora um mín ans fyri
M. Mørks fiskahandil.

Hans Havstrem.

saadan Henvendelse ikke be-
svares i Løbet af 0,5, og i Mel-
lemtiden blev det forsøgt her i
Thorshavn at fremskaffe de
nødvendigste Levnedsmidler til
Fiskernes Familier. Paa en vis
Persons gode Navn og Rygte
lykkedes det ogsaa, hos et for-
staaende Handelsfirma i Thors-
havn, at faa de Varer — Mel,
Sukker, Margarine og The —
der var paakrævet til Livets
Opretholdelse.

Efter at Varerne var indski-
bede i Baad og Fiskerne havde
begivet sig paa Hjemrejse, ind-
løb den glædelige Meddelelse til
ommeldte Fiskere, at de 100
Kr. pr. Mand var afsendt fra
København ved Folketingsmand
Hans Nielsen som Laan.

Dette er ubestrideligt Facta
og ikke nogen opdiget politisk
Historie. Skulde »Tingakrossur«
endnu være i Tvivl om Nøden
blandt Fiskerbefolkningen, bør
Bladet henvende sig til Amt-
manden og »Føroya Banki«, der
har bedre Kendskab til nærvæ-
rende Sag, end »Tingakrossur«
vil give Indtryk af at vide.

Naar Folketingsmand Hans
Nielsen overfor Pressen har
udtalt sig som refereret om de
fortvivlede økonomiske Forhold
paa Færøerne, da er han i sin
fulde Ret, da man ikke i en
saa vigtig Sag kan skjule de
faktiske Kendsgerninger. I alle
Tilfælde taler Folketingsmanden
lige fra Leveren om netop de
Spørgsmaal (de økonomiske),
som bør interessere alle rettan-
kende Færinger i denne kritiske